
не в групі з використанням електрофорезу етіології електрофорезу препаратів Індоколір® і Флоксал в зоні фовеа - на 38,8-45,6% ($p=0,0001$), що клінічно відображається в зменшенні макулярного набряку і підвищенні гостроти зору. При вогнищевому і дисемінованому хоріоретиніті (задньому увеїті) в період ремісії показники товщини сенсорної частини сітківки в зоні фовеа зменшилися на 38,5% ($p=0,001$), що пов'язано з залишками дифузного набряку, виникненням вторинного дистрофічного процесу в сітківці в результаті запалення. При передніх увеїтах після закінчення строків нагляду у обох групах хворих спостерігається витончення сенсорної частини в перипаплярній, парафовеолярній та фовеолярній зонах сітківки.

Таким чином, електрофорез препаратів Індоколір® і Флоксал у хворих на увеїт не залежно від етіології процесу сприяє зникненню ознак запалення, стабілізації зорових функцій і підвищенню гостроти зору в 3,5 рази і розширенню поля зору. Лікувальна процедура добре переноситься хворими і може використовуватися в лікуванні увеїтів туберкульозної етіології та в лікуванні передніх і задніх увеїтів не залежно від етіології процесу.

Electrophoresis anti-inflammatory drugs in the treatment of tuberculosis uveitis

Konovalova N. V., Serebrina T. M.

SI «The Filatov Institute of Eye Diseases and Tissue Therapy of NAMS of Ukraine» (Odesa, Ukraine)

Electrophoresis of Indocil® and Floxal in patients with uveitis of tuberculous etiology, regardless of the stage of the process contributes to the disappearance of signs of inflammation, stabilization of visual function and increase visual acuity by 3.5 times and expand the field of view. Physiotherapeutic administration by electrophoresis was accompanied by more pronounced resorption of edema and reduction of retinal thickness. The treatment is well tolerated by patients.

Особливості мікроциркуляції органу зору у пацієнтів, які перенесли COVID-19

Коновалова Н. В., Храменко Н. І., Гузун О. В., Ковтун А. В.

ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова НАМН України» Одеський національний медичний університет (Одеса, Україна)

Вивчення мікроциркуляції бульбарної кон'юнктиви є методом обстеження пацієнтів з порушеннями метаболізму для вивчення стану мікросудинних компонентів з виявленням факторів, що призводять до більш виражених структурних змін. Через місяць після одужання спостерігалось зменшення кількості функціонуючих капілярів, наявність мережеподібної структури, сладж-симптому в артеріолах і наявність поза судинного (периваскулярного набряку), що побічно підтверджує зростання кардіоваскулярного ризику. Результати, отримані при дослідженні мікроциркуляції, дозволять більш цілеспрямовано коригувати судинні порушення.

Особенности микроциркуляции органа зрения у пациентов, перенесших COVID-19

Коновалова Н. В., Храменко Н. И., Гузун О. В., Ковтун А. В.

ГУ «Институт глазных болезней и тканевой терапии им. В.П. Филатова НАМН Украины»

Одесский национальный медицинский университет (Одесса, Украина)

Актуальность. Нарушения микроциркуляции представляют собой важное патогенетическое звено ряда патологических процессов. По степени и характеру изменения микроциркуляторного русла можно с большой достоверностью судить об активности патологического процесса, его тяжести, проводить дифференциальную диагностику, оценивать течение и эффективность лечения заболевания. Биомикроскопия конъюнктивы глазного яблока, благодаря поверхностному расположению сосудов и их ориентации относительно изучаемой поверхности, позволяет детально оценить как состояние артериол, прекапилляров, капилляров, посткапилляров, венул, так и кровотока в отдельных микрососудах.

Цель - изучить состояние микроциркуляции у пациентов, перенесших Covid-19 по результатам оценки конъюнктивальной микроциркуляции.

Материал и методы. В исследование включены 30 человек: группа 1 — практически здоровые лица (контроль, n=5); группа 2 — пациенты с перенесенным Covid-19 без заболевания глаз (n=10); группа 3 — пациенты с перенесенным Covid-19 с передним и задним увеитом (n=15); 9 человек из обследованных перенесли Covid-19 с патологией легких различной степени тяжести, рентгенологически подтвержденные. У всех больных тест на IgG 2 и 3 группы положительны. Исследование микроциркуляции проводили методом биомикроскопии сосудистого русла бульбарной конъюнктивы с использованием щелевой лампы ЩЛ-2БП. Признаки нарушения микроциркуляторного кровотока группировались по двум направлениям с учетом сосудистых и внутрисосудистых изменений.

Результаты. В первой группе каких-либо патологических изменений конъюнктивы диагностировано не было. Выраженные изменения зарегистрированы у всех пациентов с перенесенным Covid-19 во 2 и 3 группе и заключались в увеличении количества артериоло-венулярных анастомозов, числа функционирующих капилляров, наличии периваскулярного отека и микро тромбоза венул, участки расширения лимба, микро геморрагии, сосудистые клубочки, замедление кровотока, кроме того, наблюдалась выраженная агрегация эритроцитов. У 11 пациентов с перенесенным Covid-19 и с заболеваниями глаз, помимо этих симптомов, наблюдалось вначале увеличение, а через месяц уменьшение количества функционирующих капилляров, наличие сетевидной структуры, сладж-образование в артериолах и наличие внесосудистого (периваскулярного отека), что косвенно подтверждает возрастание кардиоваскулярного риска.

Заключення. Результати проведених досліджень підтверджують, що термінальне судинисте русло кон'юнктиви отражає стан мікроциркуляторної системи в цілому. Дослідження мікроциркуляції бульбарної кон'юнктиви є додатковим методом обстеження пацієнтів з порушеннями метаболізму для вивчення стану мікросудинистих компонентів з виявленням факторів, передиспозуючих до більш виражених структурних змін. Результати, отримані при дослідженні мікроциркуляції, дозволять більш цілеспрямовано коректувати судинні порушення.

Features of microcirculation of the organ of vision in patients who underwent COVID-19

Konovalova N. V., Khramenko N. I., Guzun O. V., Kovtun O. V.

SI «The Filatov Institute of Eye Diseases and Tissue Therapy of NAMS of Ukraine» (Odesa, Ukraine)

The study of the microcirculation of the bulbar conjunctiva is a method for examining patients with metabolic disorders to study the state of microvascular components with the identification of factors predisposing to more pronounced structural changes. A month after recovery, there was a decrease in the number of functioning capillaries, the presence of a network-like structure, sludge formation in arterioles and the presence of extravascular (perivascular edema), which indirectly confirms an increase in cardiovascular risk. The results obtained in the study of microcirculation will allow more targeted correction of vascular disorders.

Діагностичне значення TNF-А-фактора у хворих з ендегенними увеїтами

Кукураза Т. Ю., Антонюк Т. М.

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова (Вінниця, Україна)

Актуальність. Одним з найважливіх видів очної патології є ендегенний увеїт, що характеризується хронічним рецидивуючим перебігом і призводить до грубих органічних змін різних відділів очного яблука, які в подальшому важко підлягають впливу медикаментозної терапії та хірургічному лікуванню. Показники захворюваності на увеїт сягають 50-100 випадків на 100 тис. населення, а питома вага увеїтів в структурі очної патології складає 5-15%. Соціальна значимість проблеми діагностики та лікування даної патології обумовлена високим ризиком інвалідизації (захворювання є причиною 20-35% випадків сліпоти), а також маніфестацією захворювання у працездатних осіб молодого віку, що швидко втрачають зір. Сучасні молекулярні та генетичні дослідження значно сприяли встановленню причинно-наслідкових зв'язків у патогенезі цієї важкої патології, та дали можливість застосувати нові методи для її лікування.